

Фактично права на одержання частини активів при ліквідації господарського товариства учасник (акціонер) не має, ним він може скористатися лише після настання певних юридичних фактів. Звідси виникає питання про доцільність закріплення в окремих нормативних актах досліджуваного права як права, яке належить учасникам корпоративних правових зв'язків. У разі ж якщо учасники (акціонери) закріплять відповідне право статутом (засновницьким договором) товариства, його варто визнавати корпоративним правом, яке належить кожному з учасників (акціонерів), проте знову ж таки з урахуванням вимог чинного законодавства (у контексті правового становища акціонерів-власників привілейованих акцій або вкладників командитних товариств).

Список бібліографічних посилань:

1. Кибенко Е. Р. Корпоративное право Украины: учебное пособие. Харьков: Эспада, 2001. 288 с.
2. Саракун І. Б. Здійснення корпоративних прав учасниками (засновниками) господарських товариств (цивільно-правовий аспект): дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2007. 214 с.
3. Луць В. В., Сивий Р. Б., Яворська О. С. Акціонерне право: навч. посіб./за заг. ред. В. В. Луця, О. Д. Крупчана. Київ: Ін Юре, 2004. 256 с.
4. Акционерное общество и товарищество с ограниченной ответственностью: сб. зару-беж. законодательства/сост., отв. ред. и авт. вступ. ст. В. А. Туманов. М.: БЕК, 1995.
5. Титова О. В. Захист майнових інтересів учасників процесу ліквідації на підприємствах: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04. Донецьк, 2006. 19 с.
6. Жуков С. В. Правові основи здійснення процедури ліквідації підприємства. *Право і Безпека*. 2009. № 5 (32). С. 175–180. URL: <http://pb.univd.edu.ua/?controller=service&action=download&download=24152>.
7. Алексеев С. С. Односторонние сделки в механизме гражданско-правового регулирования // Свердлов. юрид. ин-т: сб. учен. тр. Свердловск, 1970. Вып. 13: Теоретические проблемы гражданского права. С. 53–63.

Одержано 19.04.2017

УДК 347.44

Микола Вікторович Криса,

*здобувач Науково-дослідного інституту приватного права і підприємництва
імені академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України*

**ПРЕДМЕТ ЯК ІСТОТНА УМОВА ДОГОВОРУ ПІДРЯДУ
НА ГЕОЛОГІЧНЕ ВИВЧЕННЯ НАДР ЗА ДЕРЖАВНИМ
ЗАМОВЛЕННЯМ**

При дослідженні правової природи договору підряду на геологічне вивчення надр за державним замовленням окрему увагу слід приділити саме істотним умовам, оскільки це питання завжди викликає наукову дискусію серед дослідників. Відповідно до ч. 1 ст. 837 ЦК України, за договором підряду одна сторона (підрядник) зобов'язується на свій ризик виконати певну роботу за завданням другої сторони (замовника), а замовник зобов'язується прийняти та оплатити виконану роботу. Договір підряду може укладатися на виготовлення, обробку, переробку, ремонт речі або на виконання іншої роботи з передання її результату замовникові (ч. 2 ст. 837 ЦК України). Отже, послугуючись ч. 2 ст. 837 ЦК України можна зазначити, що предметом договору підряду на геологічне

вивчення надр за державним замовленням виступатиме той результат робіт на який сподіваються, і про який домовлялися сторони укладаючи цей договір. Окрім цього, не слід забувати й про норми ч. 1 ст. 638 ЦК України, а також ч. 2 ст. 180 ГК України, відповідно до яких істотними умовами цивільно-правового договору є умова про предмет договору, умови, що визначені законом як істотні або є необхідними для договорів даного виду, а також усі інші умови, щодо яких за заявою хоча б однієї із сторін має бути досягнуто згоди. Більше того, відповідно до ч. 3 ст. 180 ГК України при укладенні господарського договору сторони зобов'язані у будь-якому разі погодити предмет, ціну та строк дії договору. Звертаючи увагу на зазначені законодавчі положення, встановлення істотних умов договору підряду на геологічне вивчення надр за державним замовленням зумовлює певні труднощі.

У доктрині права теж немає однозначної відповіді на такі питання. Так, одні вчені вважають, що предметом договорів підряду є сама робота виконавця, тобто дії з виконання отриманого завдання [1], інші – сама робота та її кінцевий результат [2]. В. В. Вітрянський вважає, що предмет являє собою дії (бездіяльність), які має зробити (або від вчинення яких має утриматися) зобов'язана особа [3]. Ч. Н. Азімов звертав увагу, що серед особливих ознак у договорах підрядного типу варто вказати на те, що предметом договору є як сама робота, так і її результат, інакше виконувана робота реалізується в замовленому результаті, що є індивідуально визначеною річчю [4].

У сучасній правовій літературі, зокрема М. С. Біленко зазначає, що предметом підрядних договорів, в тому числі й договору будівельного підряду є виконання підрядником будівельних та інших робіт з передання їх результату замовникові [5, с. 55]. На думку авторки предмет підрядних договорів слід розуміти як складний, що складається із роботи та результату. Натомість М. Д. Пленюк стверджує, що концепція щодо двох предметів видається сумнівною, тому вбачати подвійність складових єдиного предмета в підрядних договорах недоречно, адже саме по собі виконання замовлення не може бути предметом договору хоча б тільки через те, що робота, як правило, виконується підрядником самостійно [6, с. 61]. В свою чергу, О. О. Красавчиков стверджував, що предмет договору як його істотна умова – це те, з приводу чого сторони договору встановлюють взаємний правовий зв'язок, те, на що спрямована його регулятивна функція [7]. С. І. Шимон вважає, що предметом договору є основна дія (сукупність дій), яку необхідно вчинити задля досягнення мети договору [8, с. 63]. На думку А. Б. Гриняка у договорах з виконання робіт метою є задоволення інтересів замовника шляхом виконання конкретно визначеної роботи, а також отримання результату. До того, такий результат має отримуватися та передаватися на праві власності замовнику [9]. Аналізуючи питання про предмет договору субпідряду у капітальному будівництві С. В. Сенік стверджує, що сам процес виконання робіт, передбачений договором субпідряду, для генпідрядника не є цінністю поза матеріальним об'єктом, у який втілюється робота. Генпідрядника у будь-якому випадку буде цікавити кінцевий результат виконаних субпідрядних робіт у капітальному будівництві. Відповідно до цього, авторка стверджує, що предметом договору субпідряду у капітальному будівництві є індивідуалізований результат виконаних субпідрядником робіт, який набув відповідної матеріалізованої форми [10].

Таким чином, з огляду на все вище наведене вважаємо, що договір підряду на геологічне вивчення надр за державним замовленням відноситься до одного із видів договірної форми з виконання робіт вважаємо, що предметом цього договору слід розглядати матеріалізований результат, який задовольнятиме інтереси замовника шляхом виконання конкретно визначеної роботи.

Список бібліографічних посилань:

1. zobov'язальне право: теорія і практика: уавч. посіб./ред.: О. В. Дзера; Київ. уац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ: Юрінком Інтер, 1998. С. 100.
2. Ринг М. П. Договоры на научно-исследовательские и конструкторские работы. М., 1967. С. 87.
3. Брагинский М. И., Витрянский М. М. Договорное право. Кн. 2: Договоры о передаче имущества. М.: Статут, 2000. С. 22.
4. Азимов Ч. Н. Договорные отношения в области научно-технического прогресса. Харьков: Вища шк., 1981. С. 24.
5. Біленко М. С. Предмет договору будівельного підяду. *Юридична Україна*, 2013, № 10, С. 53–59.
6. Пленюк М. Д. Результат робіт як істотна умова договору будівельного підяду. *Юридична Україна*. 2013. № 10. С. 59–63.
7. Красавчиков О. А. Гражданско-правовой договор: понятие, содержание и функции // Межвузовский сборник научных трудов/под ред. Л. А. Гупало. Свердловск: УрГУ, 1980. С. 11.
8. Шимон С. І. Об'єкт і предмет договору і цивільного правовідношення: нотатки до наукової дискусії. *Юридична Україна*. 2011. № 4. С. 58–64.
9. Гриняк А. Б. Особливості правового регулювання відносин за договорами підяду: монографія/відп. ред. В. В. Луць. Київ: НДІ приват. права і підприємництва НАПрН України, 2011. С. 77.
10. Сенік С. В. Правове регулювання договірних відносин генеральних підрядників та субпідрядників у капітальному будівництві: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.03. Львів, 2006. С. 4.

Одержано 25.04.2017

УДК 347.12

Ольга Миколаївна Лісничка,

здобувач кафедри цивільного права № 1

Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

МЕДІАЦІЯ ЯК ФОРМА ЗАХИСТУ ПРАВ ПАЦІЄНТІВ

Юридичним конфліктом в сфері надання медичних послуг є певне негативне положення (стан), в якому опинилися суб'єкти медичних правовідносин, в ході надання (одержання) медичних послуг.

Більшість конфліктних ситуацій, які виникають в результаті незадоволення пацієнта лікуванням, доглядом, ставленням до себе з боку медичного персоналу, може вирішити лікар або керівник закладу охорони здоров'я. Але навіть розгляд скарг пацієнтів на дії працівників медичних закладів, з подальшим накладенням на останніх дисциплінарного або адміністративного стягнення, не дає можливості повноцінно розібратися у причині конфлікту, що виник, оскільки пацієнту повідомляються лише результати розгляду скарги і при цьому не надаються відповідні пояснення.

Коли конфлікт не вдається врегулювати таким шляхом, пацієнт, намагаючись захистити свої права, звертається до суду.

Застосування судової форми врегулювання конфліктів в сфері медичних правовідносин вимагає необхідності формування великої доказової бази, залучення незалежних експертів, що збільшує як строк розгляду справи, так і розмір процесуальних витрат.